

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Defensio Abbatiae Imperialis S. Maximini

Zyllesius, Nicolaus

Treveris, 1638

§ III. Ex alio præterea capite, scilicet quod Maximiniana Abbatia sit Imperij insigne membrum, ac, quod illam talem esse asserant, tam Archiepiscopi, quàm voti auctor; ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14268

Sed & quamuis regulare sit (vt ipsis Alexandri verbis vtar) *Quod priuilegium Principis sit latissimè interpretandum, præsertim contra ipsum concedentem, non tamen debet taliter interpretari, quod recedatur à verbis ipsius priuilegij, aut quod per ipsum ledatur eius Tertij; imò verba ipsa, si opus est, impropriari debent, vt minus Tertius ledatur.* ita Alexand. lib. 7. cons. 215. n. 4. & DD. passim. Gothef. ad l. beneficium 3. ff. de constit. Princip. l. 2. §. si quis à principe. ff. ne quid in loco public.

Vnde sequitur, quòd cum interpretatio illa, quæ pro Archiepiscopis ingeritur, sit non solum extra, sed & contra priuilegij verba, Tertijque, maximam læsionem inferat, reijcienda planè sit ac refutanda.

Commodum vel onus habeant Archiepiscopi; de eo non inquirunt Maximiniani, neque est cur sint solliciti, isti illud voluerunt, quæsierunt, forsan non optimo fine, illud habeant, sed nullo Monasterij detrimento.

Neque de cætero nouum est, gratis multa suscipi, omne mandatum sui natura est gratuitum, & contra illius naturam, si commodum vel merces interueniat.

Sed & decorum est, ab Imperatoria Maiestate mandatum suscipere, exequi: honestum præcipuè quæritur à Viris illustribus, quod eo maius est, quò minus habet admixtum de vtili, illo potiri non minima merces est, & tamen adhuc illa merces recipitur, quæ ab Abbatibus pro infeudationis opera honorarij vice ministris rependitur, nempe --- flor. aurei, quod & ipsum aliquid est.

S. III. Ex alio præterea capite, scilicet quòd Maximiniana Abbatia sit Imperij insigne membrum, ac, quod illam talem esse asserant, tam Archiepiscopi, quàm voti auctor; probatur, quod eadem Abbatia sit Status Imperij per se consistens, non in Archiepiscopatu inuolutus, comprehensus aut confusus, neque consequenter Archiepiscopatu Archiepiscopo subditus, Quodque insulse voti auctor de mediato aut subalterno Imperij membro comminiscatur.

Insigne est Imperij membrum Abbatia Maximiniana: ita testantur Imperatorum Diplomata, ipsi Archiepiscopi agnoscunt, ipse etiam voti auctor.

Art. 1. Ex ratione Membri Imperij ostenditur, quòd Abbatia S. Maximini malè dicatur alteri statui subesse.

Quid sit Imperium, nomen istud iuris excelsum, vt & quilibet alius supremus status, nõrunt omnes, atq; adeò quid sit esse eiusdem Imperij membrum, siue esse partem statum illum Imperij integram, aut de eodem statu participantem. Dubio procul agnosces membrum id esse quod per se, ac ex se suisque quodammodo ac proprijs neruis & articulis ad Imperii Corporis compositionem concurrat, & sese quodammodo confert.

Esto, inquit votum, at manere potest insigne Imperij membrum habens tamen officarium, Præsidem, Vicarium perpetuum.

Exempla profert, imò (ait) *Archiepiscopus Treuirensis aut Coloniensis, nonne membra Imperij sunt? Et tamen habent suos Principes, qui loco Præsidis, ut dixi, sunt, quibus loco Principis paretur.*

Bene est, quod de Archiepiscopi Præsidentia ais, illud est, quod dudum audire optârunt Treuirenses ciues. Istud per transennam.

Addit & illud exemplum in hæc verba, *Quid ergo dicemas de Hagenoâ Landte; vogtey.*

Subiungit, *idem de Prumiensi & Epternacensi Monasterijs?*

Rectè; & tibi acclamamus, immò & superaddimus non esse vllum Imperij membrum, quod non habeat suum, aut Præsidentem, aut Principem; Bohemia Regnum suum Regem habet, Saxonie Ducatus suum Ducem, Brandenburgensis Marchionatus suum Marchionem, Moguntinensis Archiepiscopus suum Archiepiscopum, Spirensis Episcopus suum Episcopum; Abbatia; Fuldenfis, Siburgensis & Imperiales alia suum Abbatem; Vrbes denique quauis Imperiales, aut Consules, aut alios Officiarios.

Subnectimus; & ipsa S. Maximini, suum habet caput Abbatem.

Quid autem inde referes? hancne conclusionem: Ergo potest esse aliquod membrum Imperij, & tamen alteri membro subijci? Ergo potest Abbatia Maximiniana esse membrum Imperij, & tamen esse in ditione & subditiōe Archiepiscopus siue Treuirensis membri?

Sed age: ex istis omnibus Imperij membris, quæ suos habent, aut Principes, aut Officiarios; nomina vel vnum, quod subit alteri membro, & tamen sit ac dicatur Imperij membrum?

Epternacense ac Prumiense allegabis; de istis paullum ante tetigimus, & vide, quo iure illa sint, aut habeas; sed hætenus cum Imperij erant membra, suberantne Archiepiscopatui Treuirensi? Et an erant membra ab vllō dependentia, nisi immediatè ab Imperio? Vis nunc illa esse suppressa? Vis eadem Archiepiscopatui esse vnita, annexa ac subiecta? simul & tollas immediationem necesse est, ac desinant esse Imperij membra, fiantque Archiepiscopus pars & accessio.

Illud est, quod dicitur, quod res vnita desinit esse, & transubstantiatur in naturam eius, cui vnitur, ideoque beneficium vnitum desinit mediante vnione esse beneficium, quod beneficium vnitum conuertitur in naturam eius, cui fit vnio & accrescit; Quod vnio beneficij est extinctiua tituli, tollens omnia vincula sicut mors omnia soluens; Quod vnitum beneficium post vnionem dicitur duntaxat prædium illius cui fit vnio, nec non efficitur seruus illius beneficij, cui vnitur. de quib. vide Hieron. Gonzalez *ad regul. 8. Cancellariæ gl. 5. § 7.*

Quod si dicas statuum vnionem non fieri, sed tantum eidem personæ duos status subijci: consequenter fatearis etiam necesse est alterum statum, alteri nõ subijci, vtrumq; sua iura, priuilegia & statuta retinere, alterum alterius onera non ferre. *Idem Gonzalez ead. gl. 5. § 7. n. 29. 112. 113. & seqq.*

Exemplum habes in ipso moderno Eminentissimo Treuirensi Archiepiscopo, qui Archiepiscopus est, & simul Spirensis Episcopus; vtrique ditioni præest, vtramque moderatur & tamen vtraque membrum remanet distinctum ac separatum Imperij, vtraque suas leges, statuta, priuilegia retinet, onera vnus non subeuntur ab alterâ.

Exemplum etiam visum fuit hætenus in hac ipsâ Maximinianâ Abbatia, cum Ioannes Isenburgicus simul & Archiepiscopus fuit, & Abbas per Commendâ.

Qui adeo sollicitè vtrumque statum distinctum habuit, vt seipsum tanquam

Abba

Abbatem, à seipſo tanquam Archiepiſcopo, diſtinctè per Procuratores à ſe conſtitutos de feudis Regalibuſque Maximiniani Imperatoris nomine inueſtiri curauerit, qua de re extant acta ſignata ſub Num. 56.

Ex quo probatur eorundem ſtatuum diſtinctio, ac quod alter in altero non comprehendatur aut ſubiiciatur, neque quod alter ſit alterius membrum vel prædium, ſed hoc non minus, quàm iſtud in ſua membri Imperialiſ natura, qualitate ac ſubſtantia conſiſtens.

*Art. 2. Figmentum votatoris de membris ſubalternis
exploditur.*

EX dictis pariter refellitur illud, non minus inſipidè in eodem voto quaſitum eſtugium, quod quidem membrum Imperij ſit, ſed ſubalternum aut mediatum, ex quo in effectu ſequeretur, quemlibet Archiepiſcopatus ſubditum ac incolam, quodlibet caſtrum, prædium, curiam, villam, membrum eſſe Imperii, quo nihil dici poteſt inſultius.

Et abſonum eſt, non ſolum ab Imperij ſtylo, in quo ægrè reperies de mediatis, quod ais, membris, ſermonem vel ſcripturam exiſtere, aut ſubiectam aliquam alicuius ſtatus particulam nomine Imperij membri præſertim cum epitheto *Inſignis* appellari. Idque minus in Imperatorum Imperijque conſtitutionibus, Diplomatiſ ac placitiſ, vel in Principum Imperij inter ſe tractatibus aut negotiis, quibus perſonarum ditionum, ordinumve ſtatuum, qualitatem, diſtinctionem indicare ac exprimere intendunt, in quibus ſanè, ſi vllibi, vſquam, verba iſta in propriiſſimo ſignificatu circumſpectè vſurpantur.

Sed & ab omni ratione ſiue naturali, ſiue Ciuili, aut politicâ id alienum eſt.

Si quidem, vt in naturali corpore, ita & in politico, non omniſ particula corporiſ dicitur membrum, ſed illud, per quod diuerſo & proprio officio corpus mouetur aut iuuatur, vt oculo ad viſum, pedibus ad progreſſum, auribus ad auditum, manibus ad palpatum, naribus ad odoratum, lingua ad ſermonem. *Didac. Couar. relect. Clement. ſi ſurioſus de homicid. part. 3. de delinquentibus ignoranter num. 8.*

Membrum corporiſ particula eſt, quæ circumſcriptionem habet propriam, nec omnino alijs coniuncta eſt. *Idem ibid.*

Membra omnia diſtinctam operationem habent. *Ibid.*

Ideo non eſt membri abſciſſio, cum auricula abſcinditur, quia illa cartilago quæ circa aurem eſt, dicitur potiùs ad ornatum & tutelam auris (quæ membrum eſt) quàm ad particulare corporiſ obſequium pertinet. *Idem ibid.*

Pariterque, non eſt membri abſciſſio, cum digitus abſcinditur, quia digitus membrum non eſt, *ibid.* cum ijs, quos paſſim citat, Ariſtotele, Galenò, S. Paulo, Bart. Bald. *Idem ait Iulius Clar. ſentent. lib. 5. §. final. quæſt. 69. verſicul. item quæro. Card. Tuſchus verb. membrum, concl. 185.*

Reſpice Diploma Maximiliani I. in libello inſertum lit. Z. n. 2. notatum, in illo non aliter vocatur Eccleſia Treuirenſiſ, quàm *inſigne Imperij membrum*, eodem modo, quo Maximinianum Monafterium nominatur.

Digniora quidem alia alijs ſunt, vt & in corpore humano, ſed tamen omnia ſunt membra ad compoſitionem Imperij per ſe ac proprio quodammodo, pondere & iure concurrentia.

Sed neque ignobile ſunt membrum, Maximiniani, nec fruſtra, *Inſignis*, epitheto decorantur, illuſtre ſanè eſt ac Venerandum in Imperio Cænobium,

totius Germaniæ ac penè occidentis antiquissimum, multis Prælati in Sanctorum numerum relatis clarum, Imperatorum, Regum ac Principum fundatione, donationibus, tractatibus, sanctionibus, Authoritatibus stabilitum, proprio ac peculiari officii ac muneris titulo in Imperio insignitum, vt hætenus suis locis particularius deductum est.

Art. 3. Dum voti auctor aliud simile effugium molitur, in contradictiones impingit.

FAtetur auctor voti luce clarius constare Abbatiam Maximinianam privilegium habere, ne cui in perpetuum subfit, nisi solis Imperatoribus & Regibus Romanis: ita enim loquitur: *Huic accedit, quod ex exemplis privilegiorum ab Abbate productorum, & ab Imperatoribus confirmatorum luce clarius constat datum Monasterio privilegium, ne cui in perpetuum subfit, nisi solis Imperatoribus & Regibus Romanis hæc votum.*

Rês clara est, & patet dispositionis manifestæ sensus; & tamen euitabit voti auctor si possit lucis meridianæ diem, & subtili ingenio noctem soli offundet, passus hîc pressus est, vrget, effugiet tamen, hæc nempe orbita.

Non est, inquit, sub alterius potestate, qui est sub potestate Vicarij Imperatoris, qui ipsius est loco, ita vt Abbas dicere possit: sum sub Imperatore, sed Archiepiscopus est mihi locus eius; ingeniosa inuentio!

Itaque si potestas Vicarij non est alterius, quàm Imperatoris potestas, Ergo potestas Vicarij, non est Archiepiscopi potestas, quia Archiepiscopus alius est ab Imperatore.

Item si Monasterium subesset Archiepiscopo, vt Archiepiscopo, siue Archiepiscopatus Iuri, subesset alteri quàm Imperatori, Ergo non subest Archiepiscopo, cum subesse non possit alteri quàm Imperatori.

Item, Imperatoris Vicarius potestate (vt dicit votum) idem est quod Imperator, sed Archiepiscopus quàm Archiepiscopus non est idem potestate quod Imperator, Ergo Archiepiscopus quàm Archiepiscopus non est Imperatoris Vicarius: Itaque vt talis, non habet potestatem in Monasterium.

Quid cuniculos inuestigas? Quid te torques vellicando, trahendo, inferendo, conijciendo, diuinando? Quid de feudis, subfeudis, de dominijs vtilibus, de Vicariatibus, vicem gerentibus, præidentijs chimæras aut hippocentauros compingis? volita pro libitu per vacuum illud ac inane fictionum, teneris isto fune, per quem volens nolens retraheris ad hunc inuitabilem scopum, quod alterius potestati subdi non debeant, nec possint Maximiniani.

Ergo neque per Vicariatus officijue vllius impetrationem, neque per feudalis vllius Iuris translationem, neque per vllius Imperij Iurisdictionisue traditionem, neque vilo alio pacto, modo, aut medio effici potest, vt Archiepiscoporum potestati subiiciantur: cum, siue hoc, siue illo modo subiiciantur, verum esset quod alterius, quam Imperatorum potestati subderentur, contra eorum ius illud iustitiamque manifestam.

Ac sanè cum effugium illud in voto adinuentum perpendimus, admirari contingit, quid non in humanas mentes irrepit.

Voti propositum ac intentio est, in toto suo discursu tueri ac stabilire Maximinianos esse sub alio, quam Imperatore, nempe sub Ecclesia Archiepiscopo-que Treuirensi, ad hoc, ecce medium; Non est, inquit, sub alterius quàm Impe-

ratoris potestate qui est sub potestate Vicarii Imperatoris: Atqui Archiepiscopus Vicarius est Imperatoris, Ergo dum sunt sub Archiepiscopo, non sunt sub alio quàm sub Imperatore, id est, sunt sub Archiepiscopo, & non sunt sub Archiepiscopo, sunt sub alio, etsi non sint sub alio.

Errores sunt, in quos nonnunquam labi contingit viros cæterùm graues ac doctos atque etiam bonos, vel ex illa ingenita sui propositi tuendi cupiditate, quæ cuncta mouet vt ad suum intentum pertingat, quæ & oculos mentemque remouet ab illis, quæ ex aduerso meliori solidiorique fundamento disceptarentur, vel ex ipsius naturæ humanæ conditione, subiectione ac infirmitate, de qua in seipso Vir quispiam inter nostri sæculi sapientes è primariis, *cum homo sim, ait, errare me scio non solum posse, sed & debere.*

Bonæ autem mentis est, indicatum errorem agnoscere ab agnitoque discedere, ac quod idem ille monet: *fateri bonum esse à veritate vinci.*

Præstaret id (confidimus) ipse voti auctor si superesset (nisi tu ille ipse fis scriptor, saltem in quibusdam si non in omnibus) ac quilibet sincerus lector ita censebit.

S. IV. Quod voti scriptor friuolè ac partialiter arguat Subreptionis priuilegia Maximiniana.

Priuilegia Maximinianorum luce clariora esse alibi asseruit votum, alibi subreptitia dicit, in hæc verba: *Itaque dicendum est Priuilegia Maximiniana subreptitia esse; rationem subiungit; Quia, inquit, Friderici Barbarosse priuilegium de Abbatis præsentia restatur, & ob id debuisset de eo protestari.*

Art. I. Ratio voti auctoris friuola ostenditur, & in Archiepiscopum retorquetur.

Potens fuerit præsentia istius præsentia vitium, si contagionem destructiuam in tot tantaque Diplomata longè anteriora ingerat.

Nunquid & illa præsentia testatio subreptitiam reddet Ottonis Magni anteriorem illam sententiam, quæ, causæ cognitione plane habitâ, ipso Archiepiscopo audito ac præsentem, pro Maximinianorum lure adeò solemniter lata fuit?

Et an Dagoberti Regis Decretum, tam seriâ inquisitione prolatum, totis sæculis Fridericianum illud antecedens?

Iudex haberi vult voti auctor, & se pro tali gerit: at mirum est, cum tam perspicaciter subreptionem videat ac notet erga Maximiniana Diplomata, ipse de Archiepiscopalis nihil.

Quamuis, qualia illa sint, in sub: & obreptionis puncto, cuius primo intuitu pateat ad oculos, & ex alibi dictis ac depositis facile dignoscitur.

Ac quantum ad præsentiam attinet, si illa ad subreptionem colligendam consideratione digna, quid dicit voti auctor circa illam eandem Ottonis M. sententiam, in qua Archiepiscopus non solum præsens, sed & tanquam pars condemnatus fuit, ac non solum de illâ protestatus non est, sed & à protestatione, immò ab omni contradictione, iure, ac iustitia exclusus fuit?

Deinde respice Diploma Numer. 26. notatum ab Imperatore Henrico IV.